

HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH

Obszar: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA (OP) 														
Wskaźniki	<p>wOP/1 Długość sieci ciepłej przesyłowej i rozdzielczej [km] wOP/2 Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem [gosp.] wOP/3 Długość ścieżek rowerowych [km] wOP/4 Długość bus-pasów [km]</p> <p>wOP/5 Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych ogółem [Mg] wOP/6 Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych ogółem [Mg] wOP/7 Zanieczyszczenia gazowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych [%] wOP/8 Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem [%]</p> <p>wOP/9 Liczba stref, które otrzymały klasę C ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu [szt.] wOP/10 Liczba stref, które otrzymały klasę C ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM2,5 [szt.] wOP/11 Liczba stref, które otrzymały klasę C ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 [szt.] wOP/12 Liczba stref, które uzyskały klasę D2 ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu [szt.]</p>													
	Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]							Źródła finansowania	
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030		
OP.I. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu	OP.1. Poprawa efektywności energetycznej i dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu	OP.1.1. Termomodernizacja budynków, w tym zakładanie zielonych dachów i fasad 	2023-2030	Samorząd Województwa Mazowieckiego wraz z jednostkami podległymi	4 963 724	-	-	-	-	-	-	-	środki własne, środki unijne	
		OP.1.2. Wdrażanie systemów sprzyjających efektywności energetycznej, w tym zarządzania energią i odzysku ciepła	2023-2030	Samorząd Województwa Mazowieckiego wraz z jednostkami podległymi	12 000 ¹	12 000 ¹	-	-	-	-	-	-	-	środki własne, środki unijne
		OP.1.3. Wymiana oświetlenia na energooszczędne	2023-2030	Samorząd Województwa Mazowieckiego wraz z jednostkami podległymi	4 000 ²	3 000 ²	2 000 ²	-	-	-	-	-	-	środki własne, środki unijne
	OP.2. Ograniczenie emisji powierzchniowej	OP.2.1. Kontrola przestrzegania uchwały antysmogowej oraz zakazu spalania odpadów i pozostałości roślinnych	2023-2030	UMWM	w ramach własnej działalności							środki własne		
		OP.2.2. Likwidacja konwencjonalnych źródeł ciepła lub wymiana na inne o większej sprawności	2023-2030	Samorząd Województwa Mazowieckiego wraz z jednostkami podległymi	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	środki własne, środki unijne
		OP.2.4. Budowanie świadomości społecznej w zakresie ochrony powietrza, w tym w szczególności w temacie jakości paliw i spalania odpadów w paleniskach domowych 	2023-2030	UMWM	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
	OP.3. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych	OP.3.2. Zwiększenie udziału transportu kolejowego w przewozach pasażerskich oraz towarowych, w tym zakup nowego taboru i budowa linii kolejowych	2023-2030	KM	-	-	77 200 000 ³	80 000 000 ³	82 760 000 ³	-	-	-	-	środki własne, środki unijne
		OP.3.3. Budowa i przebudowa dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych oraz utwardzenie dróg i poboczy	2023-2030	MZDW	-	59 976 000 ³	26 400 000 ³	67 200 000 ³	55 200 000 ³	-	-	-	76 000 000 ³	środki własne, budżet państwa, środki unijne
		OP.3.4. Udroźnienie obszarów miejskich poprzez budowę obwodnic	2023-2030	MZDW	7 200 000 ³	9 600 000 ³	-	8 000 000 ³	-	-	-	-	24 000 000 ³	środki własne, budżet państwa, środki unijne

¹ Koszt obejmuje jedynie zadanie własne WORD w Warszawie i Siedlcach

² Koszt obejmuje jedynie zadanie własne WORD w Siedlcach

³ Uwzględniono 8% całkowitych kosztów przedsięwzięć z uwagi na fakt, iż jedynie niewielka część przedsięwzięć drogowych i kolejowych służy ochronie środowiska

Obszar: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA (OP)													
Wskaźniki	wOP/1 Długość sieci ciepłej przesyłowej i rozdzielczej [km] wOP/2 Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem [gosp.] wOP/3 Długość ścieżek rowerowych [km] wOP/4 Długość bus-pasów [km]			wOP/5 Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych ogółem [Mg] wOP/6 Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych ogółem [Mg] wOP/7 Zanieczyszczenia gazowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych [%] wOP/8 Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem [%]			wOP/9 Liczba stref, które otrzymały klasę C ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu [szt.] wOP/10 Liczba stref, które otrzymały klasę C ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM2,5 [szt.] wOP/11 Liczba stref, które otrzymały klasę C ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 [szt.] wOP/12 Liczba stref, które uzyskały klasę D2 ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu [szt.]						
	Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]							Źródła finansowania
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
		i kierowanie ruchu tranzytowego z omińnięciem miast											
		OP.3.5. Poprawa systemu komunikacji publicznej, w tym wymiana taboru komunikacji publicznej na pojazdy ekologiczne	2023-2030	województwo mazowieckie	-	-	-	-	-	-	-	675 000 000	środki własne, środki unijne
		OP.3.6. Rozwój i promocja transportu rowerowego, w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych	2023-2030	województwo mazowieckie	-	-	-	-	-	-	-	687 000 000	środki własne, środki krajowe (np. NFOŚiGW, WFOŚiGW), budżet państwa, środki unijne
		OP.3.7. Ograniczanie pylenia wtórnego poprzez oczyszczanie dróg	2023-2030	MZDW	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	środki własne
	OP.5. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz zapewnienie magazynowania wytworzonej energii	OP.5.1. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii do produkcji energii elektrycznej i ciepłej oraz magazynowanie energii	2023-2030	Samorząd Województwa Mazowieckiego wraz z jednostkami podległymi	15 000	800 000	100 000	-	-	-	-	-	środki własne, środki unijne
		OP.5.2. Promowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz magazynowania energii	2023-2030	MAE, MODR	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	środki własne
	OP.6. Zarządzanie jakością powietrza w jednostkach samorządu terytorialnego województwa	OP.6.2. Opracowanie i realizacja właściwych miejscowo planów i programów z zakresu ochrony jakości powietrza i klimatu	2023-2030	UMWM	27 819 827 ⁴	27 819 827 ⁴	27 819 827 ⁴	27 819 827 ⁴	27 819 827 ⁴	-	-	-	środki własne, środki unijne
		OP.6.3. Uwzględnianie w dokumentach planistycznych rozwiązań wspierających ochronę powietrza i przewietrzanie miast oraz poprawę lokalnego mikroklimatu	2023-2030	MBPR	w ramach własnej działalności							środki własne	
Suma kosztów OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA (OP): 1 407 146 859 PLN					40 214 551	98 410 827	131 721 827	183 219 827	165 979 827	200 000	200 000	787 200 000	

Obszar: ZAGROŻENIA HAŁASEM (KA)													
Wskaźniki	wKA/1 Udział procentowy punktów pomiarowych, w których wystąpiły przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla długookresowego hałasu drogowego [%] wKA/2 Udział procentowy punktów pomiarowych, w których wystąpiły przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla krótkookresowego hałasu drogowego [%]												
	Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]							Źródła finansowania
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
KA.I. Ochrona przed hałasem	KA.1. Poprawa klimatu akustycznego	KA.1.1. Realizacja zadań uwzględnionych w programach ochrony środowiska przed hałasem	2023-2030	MZDW	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki unijne

⁴ Kwota szacunkowa z uwagi na łączny koszt dofinansowania z FEM na lata 2021-27

Obszar: ZAGROŻENIA HAŁASEM (KA) 													
Wskaźniki	wKA/1 Udział procentowy punktów pomiarowych, w których wystąpiły przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla długookresowego hałasu drogowego [%] wKA/2 Udział procentowy punktów pomiarowych, w których wystąpiły przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla krótkookresowego hałasu drogowego [%]												
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]							Źródła finansowania	
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		2030
		KA.1.2. Realizacja inwestycji drogowych ograniczających emisję hałasu w tym wykonanie cichych nawierzchni, szykan drogowych, przebudowy skrzyżowań	2023-2030	MZDW	5	5	5	5	5	5	5	5	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne
		KA.1.3. Modernizacja infrastruktury kolejowej, w tym torowisk oraz inwestycje służące poprawie stanu technicznego taboru kolejowego	2023-2030	KM	5	5	5	5	5	5	5	5	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne
		KA.1.10. Uwzględnianie w dokumentach planistycznych na poziomie wojewódzkim i gminnym strategicznych map hałasu	2023-2030	MBPR	w ramach własnej działalności							środki własne	
		KA.1.12. Sporządzanie programów ochrony środowiska przed hałasem	2023-2030	UMWM	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	środki własne
Suma Kosztów ZAGROŻENIA HAŁASEM (KA): b.d.					b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	

Obszar: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE (PEM) 												
Wskaźniki	wPEM/1 Liczba punktów pomiarowych, na których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości promieniowania elektromagnetycznego [szt.]											
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]							Źródła finansowania
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Nie zaplanowano zadań własnych do realizacji w tym obszarze												

Obszar: GOSPODAROWANIE WODAMI (ZW) 												
Wskaźniki	wZW/1 Stan jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) ocenianych jako dobry [%] wZW/2 Stan jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) ocenianych jako dobry [%] wZW/3 Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych ogółem [hm ³] wZW/4 Efekty rzeczowe inwestycji w danym roku: obwałowania przeciwpowodziowe [km/rok] wZW/5 Pojemność obiektów małej retencji wodnej [dam ³ /rok]											
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]							Źródła finansowania
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
ZW.I. Zmniejszenie antropopresji i poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	ZW.1. Poprawa jakości jednolitych części wód powierzchniowych	ZW.1.3. Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	2023-2030	UMWM	w ramach własnej działalności							środki własne
		ZW.1.4. Edukacja w zakresie dobrej praktyki rolniczej i ograniczania wpływu rolnictwa 	2023-2030	MODR	620 000	620 000	620 000	620 000	620 000	620 000	620 000	620 000

⁵ Ze względu na brak możliwości wydzielenia kosztów, zostały uwzględnione w analogicznych zadaniach w obszarze Ochrona Klimatu i Jakości Powietrza (OP)

Obszar: GOSPODAROWANIE WODAMI (ZW)														
Wskaźniki	wZW/1 Stan jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) ocenianych jako dobry [%] wZW/2 Stan jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) ocenianych jako dobry [%] wZW/3 Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych ogółem [hm ³] wZW/4 Efekty rzeczowe inwestycji w danym roku: obwałowania przeciwpowodziowe [km/rok] wZW/5 Pojemność obiektów małej retencji wodnej [dam ³ /rok]													
	Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]						Źródła finansowania		
						2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
		na wody, w tym racjonalnej gospodarki nawozowej												WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki unijne
ZW.II. Zwiększenie ochrony przeciwpowodziowej i łagodzenie skutków suszy	ZW.3. Zmniejszenie zagrożenia powodziowego	ZW.3.1. Uwzględnianie w dokumentach planistycznych na poziomie wojewódzkim i gminnym map ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz terenów zagrożonych podtopieniami	2023-2030	MBPR	w ramach własnej działalności						środki własne			
	ZW.4. Ograniczenie skutków następstw suszy i zwiększenie możliwości gromadzenia wody	ZW.4.3. Realizacja programu Ochrona i odtwarzanie mokradel na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”	2022-2026	UMWM	-	-	-	20 000	-	-	-	-	-	środki własne
Suma kosztów GOSPODAROWANIE WODAMI (ZW): 4 980 000 PLN						620 000	620 000	620 000	640 000	620 000	620 000	620 000	620 000	

Obszar: GOSPODARKA WODNOŚCIKOWA (GWS)														
Wskaźniki	wGWS/1 Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem [hm ³] wGWS/2 Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem [%] wGWS/3 Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [os.] wGWS/4 Długość sieci kanalizacyjnej [km] wGWS/5 Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków miejskich i wiejskich [os.] wGWS/6 Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.] wGWS/7 Osady ściekowe składowane razem [t]													
	Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]						Źródła finansowania		
						2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
GWS.I. Poprawa gospodarki wodno-ściekowej	GWS.2. Minimalizacja presji na środowisko poprzez porządkowanie gospodarki ściekowej	GWS.2.3. Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych	2023-2030	Mazowiecki Zarząd Nieruchomości w Warszawie	3 690 000	-	-	-	-	-	-	-	-	środki własne, WFOŚiGW
Suma kosztów GOSPODARKA WODNOŚCIKOWA (GWS): 3 690 000 PLN						3 690 000	-	-	-	-	-	-	-	

Obszar: ZASOBY GEOLOGICZNE (ZG)												
												
Wskaźniki	wZG/1 Liczba punktów niekoncesjonowanego wydobycia kopalin [szt]											
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]							Źródła finansowania
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
ZG.I. Racionalne gospodarowanie	ZG.1. Kontrola i monitoring eksploatacji kopalin	ZG.1.2. Kontrola koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż	2023-2030	UMWM	w ramach własnej działalności							środki własne
Suma kosztów ZASOBY GEOLOGICZNE (ZG): -												

Obszar: GLEBY (GL)														
														
Wskaźniki	wGL/1 Liczba beneficjentów przystępujących do realizacji pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych [os./rok] wGL/2 Powierzchnia gruntów zdegradowanych i zdewastowanych zrehabilitowana i zagospodarowana w ciągu roku (ogółem) [ha] wGL/3 Udział gruntów użytkowanych rolniczo (ogółem), w tym bardzo kwaśnych i kwaśnych [%] wGL/4 Zużycie nawozów wapniowych na 1 ha użytków rolnych (ogółem) [kg]													
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]							Źródła finansowania		
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		2030	
GL.I. Ochroną gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu	GL.1. Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb	GL.1.1. Promocja pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych, rolnictwa ekologicznego, informacja nt. dobrych praktyk rolniczych oraz edukacja ekologiczna 	2023-2030	UMWM, MODR	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	środki własne, NFOŚiGW	
		GL.1.2. Ochrona gruntów rolnych i leśnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnianie ich przeznaczenia w dokumentach planistycznych	2023-2030	UMWM, MBPR	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	środki własne, NFOŚiGW
		GL.1.3 Realizacja zadań wskazanych w pakietach rolno-środowiskowo-klimatycznych 	2023-2030	UMWM	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	środki unijne
Suma kosztów GLEBY (GL): b.d.					b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.		

Obszar: GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW (GO)												
												
Wskaźniki	wGO/1 Zmieszane odpady komunalne z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca [kg/mieszkańca] wGO/2 Ilość istniejących wysypisk odpadów [szt.] wGO/3 Masa zebranych odpadów komunalnych przeznaczonych do recyklingu [Mg] wGO/4 Liczba PSZOK [szt.]											
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]							Źródła finansowania
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
GO.I. Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powstawania odpadów	GO.1. Prawidłowe funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami	GO.1.1. Współpraca przy monitorowaniu gospodarki odpadami w oparciu o BDO	2023-2030	UMWM	w ramach własnej działalności							środki własne
		GO.1.2. Prowadzenie szkoleń oraz kampanii informacyjnych dot. obowiązków wynikających z przepisów prawa w zakresie gospodarki odpadami 	2023-2030	UMWM	14 000	14 000	14 000	14 000	15 000	15 000	15 000	15 000

Obszar: GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW (GO) 														
Wskaźniki	wGO/1 Zmieszane odpady komunalne z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca [kg/mieszkańca] wGO/2 Ilość istniejących wysypisk odpadów [szt.] wGO/3 Masa zebranych odpadów komunalnych przeznaczonych do recyklingu [Mg] wGO/4 Liczba PSZOK [szt.]													
	Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]							Źródła finansowania	
						2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
			GO.1.3. Prowadzenie rejestru wyrobów zawierających azbest	2023-2030	UMWM	w ramach własnej działalności							środki własne	
			GO.1.5. Opracowanie i aktualizowanie planu gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego oraz opracowanie sprawozdań z jego realizacji	2023-2030	UMWM	220 000	140 000	-	120 000	-	-	120 000	-	środki własne
			GO. 1.6. Prowadzenie Listy instalacji komunalnych	2023-2030	UMWM	w ramach własnej działalności							środki własne	
	GO.2. Wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym		GO. 2.1. Działania edukacyjne oraz akcje informacyjno-promocyjne dot. prawidłowego postępowania z odpadami, odpowiedzialnego ich wytwarzania, zapobiegania powstawania odpadów, recyklingu i odzysku 	2023-2030	UMWM	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	środki własne
Suma kosztów GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW (GO): 716 000 PLN						234 000	154 000	14 000	134 000	15 000	15 000	135 000	15 000	

Obszar: ZASOBY PRZYRODNICZE (ZP) 														
Wskaźniki	wZP/1 Ilość form ochrony (zarówno obszarowych jak i obiektowych) przyrody na terenie na terenie województwa mazowieckiego [szt.] wZP/2 Plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 lub plany ochrony rezerwatów przyrody obejmujące zakres planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 [szt.] wZP/3 Liczba opracowanych planów ochrony dla rezerwatów przyrody [szt.] wZP/4 Liczba wykonanych audytów krajobrazowych województwa [szt.] wZP/5 Powierzchnia gruntów Parku pozostających w zarządzie KPN [%] wZP/6 Udział terenów zieleni w powierzchni województwa ogółem [%] wZP/7 Udział sosny w drzewostanach [%] wZP/8 Udział lasów prywatnych objętych dokumentacją urzędową [%] wZP/9 Pożary w lasach ogółem [szt.] wZP/10 Lesistość [%] wZP/11 Udział w drzewostanie drzew w wieku 121 i starszych [%]													
	Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]							Źródła finansowania	
						2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
ZP.I. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej	ZP.1. Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazem	ZP.1.4. Aktualizacja istniejących planów ochrony dla parków krajobrazowych pod zarządem Województwa Mazowieckiego	ciągły	MZPK	160 000	560 000	1 200 000	-	-	-	-	-	-	budżet województwa środki unijne
		ZP.1.5. Wykonanie audytu krajobrazowego województwa	2023	MBPR	w ramach własnej działalności							środki własne		
		ZP.1.6. Zapewnienie właściwej ochrony dla różnorodności biologicznej, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w strategiach rozwoju, planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy	ciągły	MBPR	w ramach własnej działalności							środki własne		
		ZP.1.7. Monitoring obszarów chronionych	ciągły	MZPK	w ramach własnej działalności							środki własne		
		ZP.1.8. Uzupełnienie oznakowania form ochrony przyrody tablicami informującymi o ich nazwach	ciągły	MZPK	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

Obszar: ZASOBY PRZYRODNICZE (ZP) 													
Wskaźniki	wZP/1 Ilość form ochrony (zarówno obszarowych jak i obiektowych) przyrody na terenie na terenie województwa mazowieckiego [szt.] wZP/2 Plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 lub plany ochrony rezerwatów przyrody obejmujące zakres planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 [szt.] wZP/3 Liczba opracowanych planów ochrony dla rezerwatów przyrody [szt.]			wZP/4 Liczba wykonanych audytów krajobrazowych województwa [szt.] wZP/5 Powierzchnia gruntów Parku pozostających w zarządzie KPN [%] wZP/6 Udział terenów zieleni w powierzchni województwa ogółem [%] wZP/7 Udział sosny w drzewostanach [%]			wZP/8 Udział lasów prywatnych objętych dokumentacją urzędową [%] wZP/9 Pożary w lasach ogółem [szt.] wZP/10 Lesistość [%] wZP/11 Udział w drzewostanie drzew w wieku 121 i starszych [%]						
	Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]							Źródła finansowania
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
ZP.2. Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków		ZP.2.1. Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną	ciągły	MZPK, UMWM	100 000	5 000 000	5 000 000	10 000 000	2 000 000	-	-	-	budget województwa, środki unijne
		ZP.2.3. Zachowanie siedlisk i gatunków na terenach podmokłych, w dolinach rzecznych i na terenach zmeliorowanych w stanie nie pogorszonym	ciągły	MZPK	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	budget województwa, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki unijne
		ZP 2.4 Zachowanie siedlisk i gatunków obszarów kserotermicznych w stanie nie pogorszonym	ciągły	MZPK	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	budget województwa, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki unijne
		ZP 2.6 Zapewnienie ciągłości istniejących korytarzy migracyjnych i kształtowanie nowych zwłaszcza na terenach silnie przekształconych antropogenicznie.	ciągły	MZDW	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	budget województwa, środki unijne
		ZP 2.8 Tworzenie ekostref na terenie miasta, które stanowiąc będą enklawy dla fauny i flory np. łąki kwietne, ograniczanie koszenia, pozostawianie niewygrabionych liści, nasadzenia roślin miododajnych	ciągły	Zadanie własne: muzea, teatry, zakłady opieki zdrowotnej	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	budget województwa Mazowsze dla klimatu, środki unijne
ZP.3. Ochrona i rozwój zieleni na terenach zurbanizowanych		ZP.3.1. Tworzenie i odpowiednia pielęgnacja terenów zieleni ze szczególnym uwzględnieniem pomników przyrody i zieleni w obiektach zabytkowych 	ciągły	Zadanie własne: muzea, teatry, zakłady opieki zdrowotnej, MZPK, MZD, WORD	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	budget województwa WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki unijne
		ZP 3.2 Wprowadzanie elementów zielonej infrastruktury szczególnie na terenach silnie zurbanizowanych 	ciągły	UMWM	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000	środki województwa Mazowsze dla klimatu
		ZP 3.3 Tworzenie pasów zieleni (drzew lub krzewów) ochronnej wzdłuż dróg których zadaniem będzie wyłumienie hałasu, oczyszczanie powietrza, ograniczenie podmuchów wiatru i nawiewania śniegu w okresach zimowych. 	ciągły	MZDW	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	budget województwa Mazowsze dla klimatu WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne
		ZP.3.4 Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania zieleni szczególnie na terenach gdzie obserwowana jest silna presja zabudowy 	ciągły	MBPR	w ramach własnej działalności							środki własne	
		ZP 3.5 Ograniczenie wycinki drzew na terenie województwa do absolutnego minimum ze szczególnym uwzględnieniem zieleni przydrożnej 	ciągły	Zadanie własne: MZDD, muzea, teatry, zakłady opieki	w ramach własnej działalności							środki własne	

Obszar: ZASOBY PRZYRODNICZE (ZP)														
Wskaźniki	wZP/1 Ilość form ochrony (zarówno obszarowych jak i obiektowych) przyrody na terenie na terenie województwa mazowieckiego [szt.] wZP/2 Plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 lub plany ochrony rezerwatów przyrody obejmujące zakres planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 [szt.] wZP/3 Liczba opracowanych planów ochrony dla rezerwatów przyrody [szt.]			wZP/4 Liczba wykonanych audytów krajobrazowych województwa [szt.] wZP/5 Powierzchnia gruntów Parku pozostających w zarządzie KPN [%] wZP/6 Udział terenów zieleni w powierzchni województwa ogółem [%] wZP/7 Udział sosny w drzewostanach [%]			wZP/8 Udział lasów prywatnych objętych dokumentacją urzędową [%] wZP/9 Pożary w lasach ogółem [szt.] wZP/10 Lesistość [%] wZP/11 Udział w drzewostanie drzew w wieku 121 i starszych [%]							
	Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]							Źródła finansowania	
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030		
				zdrowotnej, MZPK	w ramach własnej działalności							środki własne		
		ZP 3.6 Wyznaczanie, zachowanie i kształtowanie terenów biologicznie czynnych – tzw. zielonych pierścieni wokół ośrodków miejskich i metropolitalnych	ciągły	MBPR	w ramach własnej działalności							środki własne		
		ZP 3.7 Wsparcie rozwoju ogródków działkowych na terenie województwa	ciągły	UMWM	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	budżet województwa Mazowsze dla działkowców	
	ZP.4. Działania z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych, walorach krajobrazowych województwa oraz ich znaczeniu dla człowieka, zwłaszcza w kontekście zmian klimatycznych	ZP. 4.1 Wspieranie i rozwój badań z zakresu ochrony przyrody oraz ekologii krajobrazu	ciągły	MZPK	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	środki własne, NFOŚiGW, środki unijne	
		ZP. 4.2 Wsparcie zaplecza dydaktycznego oraz infrastruktury służącej edukacji ekologicznej oraz ochronie walorów przyrodniczych	ciągły	MZPK	1 000 000	5 000 000	5 000 000	10 000 000	2 000 000	-	-	-	budżet województwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki unijne	
		ZP.4.3. Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody	ciągły	MZPK, UMWM	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	budżet województwa, otwarte konkursy ofert w obszarze „Ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego”, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki unijne
		ZP. 4.4 Edukacja mieszkańców województwa na temat roli błękitno zielonej infrastruktury w kwestii łagodzenia skutków zmian klimatycznych. Zachęcanie mieszkańców do partycypacji w zwiększaniu roli błękitno zielonej infrastruktury w adaptacji do zmian klimatu miast i gmin na terenie województwa.	ciągły	MZPK, UMWM	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	budżet województwa otwarte konkursy ofert w obszarze „Ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego”, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki unijne
Suma kosztów ZASOBY PRZYRODNICZE (ZP): 163 020 000 PLN					15 760 000	25 060 000	25 700 000	34 500 000	18 500 000	14 500 000	14 500 000	14 500 000		

Obszar: ZAGROŻENIE POWAŻNYMI AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI (PAP)														
Wskaźniki	wPAP/1 Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii [szt.]													
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]							Źródła finansowania		
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030		
PAP.1. Ograniczenie ryzyka	PAP.1. Zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii oraz	PAP.1.5. Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego poprzez wsparcie finansowe gmin/miast	2023-2030	UMWM	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki

Obszar: ZAGROŻENIE POWAŻNYMI AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI (PAP)													
													
Wskaźniki	wPAP/1 Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii [szt.]												
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]							Źródła finansowania	
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		2030
wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków	minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	pozwalające na doposażenie jednostek OSP w samochody i specjalistyczny sprzęt											krajowe, unijne, instytucji ubezpieczeniowych
Suma kosztów ZAGROŻENIE POWAŻNYMI AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI (PAP): 120 000 000 PLN					15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	

HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ MONITOROWANYCH

Obszar: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA (OP) 						
Wskaźniki	wOP/1 Długość sieci ciepłej przesyłowej i rozdzielczej [km] wOP/2 Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem [gosp.] wOP/3 Długość ścieżek rowerowych [km] wOP/4 Długość bus-pasów [km]		wOP/5 Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych ogółem [Mg] wOP/6 Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych ogółem [Mg] wOP/7 Zanieczyszczenia gazowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych [%] wOP/8 Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem [%]		wOP/09 Liczba stref, które otrzymały klasę C ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu [szt.] wOP/10 Liczba stref, które otrzymały klasę C ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM2,5 [szt.] wOP/11 Liczba stref, które otrzymały klasę C ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 [szt.] wOP/12 Liczba stref, które uzyskały klasę D2 ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu [szt.]	
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]	Źródła finansowania
OP.I. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu	OP.1. Poprawa efektywności energetycznej i dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu	OP.1.1. Termomodernizacja budynków, w tym zakładanie zielonych dachów i fasad 	2023-2030	gminy, miasta, powiaty, właściciele i zarządcy nieruchomości, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, przedsiębiorstwa	484 411 486	środki własne, środki krajowe (np. NFOŚiGW, WFOŚiGW), budżet państwa (np. RFIL), budżet województwa (np. IWZW), środki unijne, kredyty bankowe, PPP, wsparcie przedsiębiorstwa usług energetycznych ESCO
		OP.1.2. Wdrażanie systemów sprzyjających efektywności energetycznej, w tym zarządzania energią i odzysku ciepła	2023-2030	gminy, miasta, powiaty, zakłady energetyczne, przedsiębiorstwa	12 591 395	środki własne, środki unijne, wsparcie przedsiębiorstwa usług energetycznych ESCO
		OP.1.3. Wymiana oświetlenia na energooszczędne	2023-2030	gminy, miasta, powiaty, przedsiębiorstwa	125 706 732	środki własne, środki krajowe (np. NFOŚiGW, WFOŚiGW), budżet państwa, budżet województwa (np. Mazowsze dla klimatu) środki unijne
		OP.1.4. Podniesienie sprawności wytwarzania energii (np. poprzez budowę instalacji kogeneracyjnych) oraz zmniejszanie strat przesyłowych energii elektrycznej i ciepłej 	2023-2030	zakłady energetyczne, przedsiębiorstwa	384 038 618	środki własne, środki krajowe (np. NFOŚiGW, WFOŚiGW)
		OP.1.5. Projektowanie sieci przesyłowych z uwzględnieniem ekstremalnych sytuacji pogodowych oraz zapewnienie awaryjnych źródeł energii oraz przesyłu 	2023-2030	zakłady energetyczne, przedsiębiorstwa	b.d.	środki własne, środki krajowe (np. NFOŚiGW, WFOŚiGW)
		OP.1.6. Opracowanie i aktualizacja planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	2023-2030	gminy, miasta	248 000	środki własne
	OP.2. Ograniczenie emisji powierzchniowej	OP.2.1. Kontrola przestrzegania uchwały antysmogowej oraz zakazu spalania odpadów i pozostałości roślinnych	2023-2030	gminy, miasta, powiaty	641 147	środki własne, środki krajowe (np. WFOŚiGW), budżet województwa (np. Mazowsze dla czystego powietrza)
		OP.2.2. Likwidacja konwencjonalnych źródeł ciepła lub wymiana na inne o większej sprawności	2023-2030	gminy, miasta, powiaty, właściciele i zarządcy nieruchomości, przedsiębiorstwa, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	162 170 721	środki własne, środki krajowe (np. NFOŚiGW, WFOŚiGW), budżet państwa, budżet województwa (np. IWZW, Mazowsze dla czystego powietrza), środki unijne
		OP.2.3. Modernizacja oraz rozbudowa sieci ciepłowniczych i gazowych wraz z podłączeniem nowych odbiorców	2023-2030	zakłady energetyki ciepłej, zakłady komunalne, zarządzający siecią ciepłowniczą i gazową	117 944 985	środki własne, środki krajowe (np. NFOŚiGW), budżet państwa, środki unijne

Obszar: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA (OP) 						
Wskaźniki	wOP/1 Długość sieci ciepłej przesyłowej i rozdzielczej [km] wOP/2 Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem [gosp.] wOP/3 Długość ścieżek rowerowych [km] wOP/4 Długość bus-pasów [km]		wOP/5 Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych ogółem [Mg] wOP/6 Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych ogółem [Mg] wOP/7 Zanieczyszczenia gazowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych [%] wOP/8 Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem [%]		wOP/09 Liczba stref, które otrzymały klasę C ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu [szt.] wOP/10 Liczba stref, które otrzymały klasę C ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM _{2,5} [szt.] wOP/11 Liczba stref, które otrzymały klasę C ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM ₁₀ [szt.] wOP/12 Liczba stref, które uzyskały klasę D2 ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu [szt.]	
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]	Źródła finansowania
		OP.2.4. Budowanie świadomości społecznej w zakresie ochrony powietrza, w tym w szczególności w temacie jakości paliw i spalania odpadów w paleniskach domowych 	2023-2030	gminy, miasta, powiaty, przedsiębiorstwa	1 699 458	środki własne, środki krajowe (np. WFOŚiGW), budżet województwa (np. Mazowsze dla czystego powietrza)
	OP.3. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych	OP.3.1. Zwiększenie efektywności zarządzania w sektorze transportowym, w tym budowa systemów sterowania ruchem	2023-2030	gminy, miasta, zarządzający infrastrukturą drogową	36 500 000	środki własne
		OP.3.2. Zwiększenie udziału transportu kolejowego w przewozach pasażerskich oraz towarowych, w tym zakup nowego taboru i budowa linii kolejowych	2023-2030	gminy, miasta, powiaty, PKP PLK, SKM, WKD	36 160 000 ⁶	środki własne, środki krajowe, środki unijne
		OP.3.3. Budowa i przebudowa dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych oraz utwardzenie dróg i poboczy	2023-2030	gminy, miasta, powiaty, zarządzający drogami, GDDKiA	169 047 592 ⁶	środki własne, środki krajowe, budżet państwa (np. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg), środki unijne
		OP.3.4. Udrożnienie obszarów miejskich poprzez budowę obwodnic i kierowanie ruchu tranzytowego z ominięciem miast	2023-2030	gminy, miasta, powiaty, GDDKiA	24 178 632 ⁶	środki własne, środki krajowe, budżet państwa (np. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg), środki unijne
		OP.3.5. Poprawa systemu komunikacji publicznej, w tym wymiana taboru komunikacji publicznej na pojazdy ekologiczne	2023-2030	gminy, miasta, zarządzający komunikacją publiczną	104 849 000	środki własne, środki krajowe (np. NFOŚiGW), środki unijne, PPP
		OP.3.6. Rozwój i promocja transportu rowerowego, w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych	2023-2030	gminy, miasta, powiaty	363 724 216	środki własne, środki krajowe (np. NFOŚiGW, WFOŚiGW), budżet województwa (np. IWZW), budżet państwa, środki unijne (np. RPO WM)
		OP.3.7. Ograniczanie pylenia wtórnego poprzez oczyszczanie dróg	2023-2030	gminy, miasta, powiaty	30 999 200	środki własne
		OP.3.8. Budowa parkingów Park&Ride, Bike&Ride, Kiss&Ride	2023-2030	gminy, miasta, powiaty, zarządzający infrastrukturą drogową	60 830 401	środki własne, środki unijne
		OP.3.9. Tworzenie stref ograniczonego transportu i systemu płatnego parkowania w miastach	2023-2030	gminy, miasta, powiaty, zarządzający infrastrukturą drogową	4 800 000	środki własne, środki zewnętrzne
		OP.3.10. Zakończenie budowy II linii i budowa III linii metra w Warszawie (I etap)	2023-2030	m. st. Warszawa	b.d.	środki własne
	OP.4. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł przemysłowych	OP.4.1. Modernizacja instalacji technologicznych oraz instalacji spalania paliw do celów technologicznych	2023-2030	przedsiębiorstwa	62 575 000	środki własne, środki krajowe (np. WFOŚiGW)
		OP.4.2. Budowa instalacji przechwytywania lub neutralizacji zanieczyszczeń powietrza pochodzących z emisji punktowej	2023-2030	przedsiębiorstwa	405 155 019	środki własne

⁶ Uwzględniono 8% całkowitych kosztów przedsięwzięć z uwagi na fakt, iż jedynie niewielka część efektów budowy dróg i połączeń kolejowych służy ochronie środowiska.

Obszar: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA (OP) 						
Wskaźniki	wOP/1 Długość sieci ciepłej przesyłowej i rozdzielczej [km] wOP/2 Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem [gosp.] wOP/3 Długość ścieżek rowerowych [km] wOP/4 Długość bus-pasów [km]		wOP/5 Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych ogółem [Mg] wOP/6 Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych ogółem [Mg] wOP/7 Zanieczyszczenia gazowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych [%] wOP/8 Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem [%]		wOP/09 Liczba stref, które otrzymały klasę C ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu [szt.] wOP/10 Liczba stref, które otrzymały klasę C ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM2,5 [szt.] wOP/11 Liczba stref, które otrzymały klasę C ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 [szt.] wOP/12 Liczba stref, które uzyskały klasę D2 ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu [szt.]	
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]	Źródła finansowania
OP.5. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz zapewnienie magazynowania wytworzonej energii	OP.5.1. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii do produkcji energii elektrycznej i ciepłej oraz magazynowanie energii 	OP.5.1. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii do produkcji energii elektrycznej i ciepłej oraz magazynowanie energii	2023-2030	gminy, miasta, powiaty, właściciele i zarządcy nieruchomości, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	186 243 682	środki własne, środki krajowe (np. NFOŚiGW, WFOŚiGW), budżet województwa (np. IWZW), budżet państwa, środki unijne
		OP.5.2. Promowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz magazynowania energii 	2023-2030	gminy, miasta, powiaty, organizacje pozarządowe	181 000	środki własne, budżet województwa (np. Mazowsze dla czystego powietrza)
	OP.6. Zarządzanie jakością powietrza w jednostkach samorządu terytorialnego województwa	OP.6.1. Monitoring jakości powietrza oraz rozbudowa systemu monitoringu ze szczególnym uwzględnieniem obszarów przekroczeń	OP.6.1. Monitoring jakości powietrza oraz rozbudowa systemu monitoringu ze szczególnym uwzględnieniem obszarów przekroczeń	2023-2030	GIOŚ, gminy, miasta	1 186 926
OP.6.2. Opracowanie i realizacja właściwych miejscowo planów i programów z zakresu ochrony jakości powietrza i klimatu			2023-2030	gminy, miasta, powiaty	b.d.	środki własne, środki krajowe (np. NFOŚiGW, WFOŚiGW), środki unijne
OP.6.3. Uwzględnianie w dokumentach planistycznych rozwiązań wspierających ochronę powietrza i przewietrzanie miast oraz poprawę lokalnego mikroklimatu 			2023-2030	gminy, miasta, powiaty	2 549 000	środki własne
OP.II. Osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu	OP.7. Zmniejszenie emisji prekursorów ozonu	OP.7.1. Modernizacja procesów technologicznych i stosowanie instalacji ograniczających emisję prekursorów ozonu (np. instalacje odzotowania spalin, adsorbery z węgla aktywnego, dopalanie dla NMLZO)	2023-2030	podmioty gospodarcze	b.d.	środki własne

Obszar: ZAGROŻENIA HAŁASEM (KA) 						
Wskaźniki	wKA/1 Udział procentowy punktów pomiarowych, w których wystąpiły przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla długookresowego hałasu drogowego [%] wKA/2 Udział procentowy punktów pomiarowych, w których wystąpiły przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla krótkookresowego hałasu drogowego [%]					
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]	Źródła finansowania
KA.I. Ochrona przed hałasem	KA.1. Poprawa klimatu akustycznego	KA.1.1. Realizacja zadań uwzględnionych w programach ochrony środowiska przed hałasem	2022-2030	zarządzający drogami, liniami kolejowymi i lotniskiem Chopina w Warszawie, miasta	b.d.	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki unijne
		KA.1.3. Modernizacja infrastruktury kolejowej, w tym torowisk oraz inwestycje służące poprawie stanu technicznego taboru kolejowego	2022-2030	zarządzający liniami kolejowymi, zarządzający infrastrukturą kolejową, PKP, SKM, WKD, PLK	7	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki unijne
		KA.1.4. Wdrażanie rozwiązań ograniczających emisję hałasu przemysłowego	2022-2030	przedsiębiorstwa	b.d.	środki własne
		KA.1.5. Zmniejszanie ruchu samochodowego w centrach miast, w tym inwestycje w komunikację publiczną	2022-2030	gminy, miasta, powiaty	5 456 000	środki własne, środki budżetu państwa,

⁷ Ze względu na brak możliwości wydzielenia kosztów, zostały uwzględnione w analogicznych zadaniach w obszarze Ochrona klimatu i jakości powietrza (OP).

Obszar: ZAGROŻENIA HAŁASEM (KA) 						
Wskaźniki	wKA/1 Udział procentowy punktów pomiarowych, w których wystąpiły przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla długookresowego hałasu drogowego [%] wKA/2 Udział procentowy punktów pomiarowych, w których wystąpiły przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla krótkookresowego hałasu drogowego [%]					
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]	Źródła finansowania
						WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne
		KA.1.6. Wyznaczenie obszarów cichych w aglomeracji i poza aglomeracją	2022-2030	powiaty	b.d.	środki własne
		KA.1.7. Edukacja ekologiczna związana ze zwiększeniem świadomości dotyczącej szkodliwości hałasu i promocja działań poprawiających klimat akustyczny 	2022-2030	gminy, miasta, powiaty, organizacja pozarządowe	126 000	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne
		KA.1.8. Monitorowanie hałasu	2022-2030	GIOŚ	b.d.	środki własne
		KA.1.9. Inwestycje związane z rozwojem monitoringu hałasu	2022-2030	WIOŚ, gminy, miasta	b.d.	środki własne
		KA.1.11. Opracowywanie przeglądów ekologicznych i analiz porealizacyjnych	2022-2030	gminy, miasta, zarządzający drogami, liniami kolejowymi i lotniskiem, przedsiębiorcy	b.d.	środki własne

Obszar: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE (PEM) 						
Wskaźniki	wPEM/1 Liczba punktów pomiarowych, na których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości promieniowania elektromagnetycznego [szt.]					
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]	Źródła finansowania
PEM.I. Utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym	PEM.1. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	PEM.1.1. Kontynuacja monitoringu poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku	2022-2030	GIOŚ, przedsiębiorstwa	b.d.	środki własne
		PEM.1.2. Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi (wyznaczanie stref technicznych bezpieczeństwa)	2022-2030	gminy, miasta, powiaty	b.d.	środki własne
		PEM.1.3. Prowadzenie przez organy ochrony środowiska ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne (zgłoszenia instalacji)	2022-2030	gminy, miasta, powiaty, WIOŚ	b.d.	środki własne
		PEM.1.4. Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM 	2022-2030	organizacje pozarządowe	b.d.	środki własne, środki krajowe, środki zewnętrzne, środki unijne, WFOŚiGW
		PEM 1.5. Kablowanie linii elektroenergetycznych wysokich i najwyższych napięć	2022-2030	operatorzy elektroenergetycznego systemu przesyłowego	b.d.	środki własne, środki krajowe

Obszar: GOSPODAROWANIE WODAMI (ZW) 						
Wskaźniki	wZW/1 Stan jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) ocenianych jako dobry [%] wZW/2 Stan jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) ocenianych jako dobry [%] wZW/3 Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych ogółem [hm ³] wZW/4 Efekty rzeczowe inwestycji w danym roku: obwałowania przeciwpowodziowe [km/rok] wZW/5 Pojemność obiektów małej retencji wodnej [dam ³ /rok]					
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]	Źródła finansowania
ZW.I. Zmniejszenie antropopresji i poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	ZW.1. Poprawa jakości jednolitych części wód powierzchniowych	ZW.1.1. Weryfikacja i aktualizacja programów ochrony środowiska pod kątem ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do JCWP	2022-2030	gminy, powiaty	b.d.	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne
		ZW.1.2. Ustanowienie stref ochronnych dla ujęć wód powierzchniowych	2022-2030	PGW Wody Polskie, Wojewoda Mazowiecki	b.d.	środki własne
		ZW.1.3. Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	2022-2030	WIOŚ, powiaty, PGW Wody Polskie	b.d.	środki własne
		ZW.1.4. Edukacja w zakresie dobrej praktyki rolniczej i ograniczania wpływu rolnictwa na wody, w tym racjonalnej gospodarki nawozowej 	2022-2030	gminy, organizacje pozarządowe	5 577 000	środki własne, środki budżetu państwa,

Obszar: GOSPODAROWANIE WODAMI (ZW) 						
Wskaźniki	wZW/1 Stan jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) ocenianych jako dobry [%] wZW/2 Stan jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) ocenianych jako dobry [%] wZW/3 Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych ogółem [hm ³] wZW/4 Efekty rzeczowe inwestycji w danym roku: obwałowania przeciwpowodziowe [km/rok] wZW/5 Pojemność obiektów małej retencji wodnej [dam ³ /rok]					
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]	Źródła finansowania
						WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne
		ZW.1.5. Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	2022-2030	gminy, miasta	b.d.	środki własne
	ZW.2. Ochrona zasobów i zmniejszenie antropopresji na wody podziemne	ZW.2.1. Ustanawianie stref ochronnych ujęć wód podziemnych	2022-2030	PGW Wody Polskie, Wojewoda Mazowiecki	b.d.	środki własne
		ZW.2.2. Monitorowanie stanu ilościowego i chemicznego jednolitych części wód podziemnych	2022-2030	GIOŚ	b.d.	środki własne
		ZW.2.3. Poszukiwanie i dokumentowanie źródeł wody do spożycia.	2022-2030	gminy, przedsiębiorstwa	b.d.	środki własne
		ZW.2.4. Prowadzenie kontroli stosowania działań zawartych w Programie Azotanowym	2022-2030	WIOŚ	b.d.	środki własne
		ZW.2.5. Stosowanie technologii i urządzeń ograniczających możliwość przedostawania się nieczystości do gruntu i wód	2022-2030	przedsiębiorstwa	b.d.	środki własne
		ZW.2.6. Ustanawianie obszarów ochronnych głównych zbiorników wód podziemnych	2022-2030	PGW Wody Polskie, Wojewoda Mazowiecki	b.d.	środki własne
ZW.II. Zwiększenie ochrony przeciwpowodziowej i łagodzenie skutków suszy	ZW.3. Zmniejszenie zagrożenia powodziowego	ZW.3.1. Uwzględnianie w dokumentach planistycznych na poziomie wojewódzkim i gminnym map ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz terenów zagrożonych podtopieniami	2022-2030	Zadanie monitorowane: gminy, miasta	b.d.	środki własne
		ZW.3.2. Budowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury przeciwpowodziowej 	2022-2030	PGW Wody Polskie, gminy	1 426 343 453	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne
		ZW.3.3. Poprawa retencji w zlewni rzeki Piasecznica przez odbudowę zastawek i przepustów z piętrzeniem, pow. ostrołęcki 	2022-2024	PGW Wody Polskie (RZGW Białystok)	b.d.	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne
		ZW.3.4. Budowa zbiorników retencyjnych zaplanowanych w II aPGW 	2022-2030	PGW Wody Polskie	148 032 183	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne
		ZW.3.5. Realizacja innych niż budowa zbiorników retencyjnych inwestycji uwzględnionych w II aPGW	2022-2027	PGW Wody Polskie	302 711 433	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne
		ZW.3.6. Budowa systemów ostrzegawczych oraz edukacja podnosząca świadomość i wiedzę na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego 	2022-2030	gminy i powiaty, PGW Wody Polskie, organizacje pozarządowe	150 000	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne
		ZW.3.7. Ochrona lub zwiększanie retencji zlewniowej na gruntach leśnych, zadrzewionych i zakrzewionych 	2022-2030	RDLP, PGW Wody Polskie, KPN, gminy, miasta	b.d.	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne
		ZW.3.8. Wprowadzenie ustaleń aPZRP do dokumentów planistycznych 	2022-2030	gminy, miasta	b.d.	środki własne
		ZW.3.9. Unikanie wzrostu oraz określenie warunków zagospodarowania na obszarach o niskim (p=0,2%) prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi poprzez uwzględnienie ich w dokumentach planistycznych 	2022-2030	PGW Wody Polskie, gminy, miasta	b.d.	środki własne
	ZW.4. Ograniczenie skutków następstw suszy i zwiększenie możliwości gromadzenia wody	ZW.4.1. Budowa zbiorników małej retencji 	2022-2030	gminy, PGW Wody, PGL LP, spółki wodne, mieszkańcy	361 633 942,7	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki budżetu województwa (np.

Obszar: GOSPODAROWANIE WODAMI (ZW)							
Wskaźniki	wZW/1 Stan jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) ocenianych jako dobry [%] wZW/2 Stan jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) ocenianych jako dobry [%] wZW/3 Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych ogółem [hm ³] wZW/4 Efekty rzeczowe inwestycji w danym roku: obwałowania przeciwpowodziowe [km/rok] wZW/5 Pojemność obiektów małej retencji wodnej [dam ³ /rok]						
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]	Źródła finansowania	
						Mazowsze dla klimatu), środki unijne	
		ZW.4.2. Budowa urządzeń melioracji wodnych nawadniająco-odwadniającego oraz przebudowa istniejących z funkcji odwadniających na nawadniająco-odwadniające 	2022-2030	PGW Wody Polskie, gminy, miasta	7 989 414	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne	
		ZW.4.3. Realizacja programu <i>Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”</i> 	2022-2026	KPN	23 765 354	LIFE, NFOŚiGW, środki własne partnerów	
		ZW.4.4. Renaturyzacja cieków w tym przywracanie naturalnych meandrów i funkcji retencyjnych 	2022-2030	PGW Wody Polskie, gminy	b.d.	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne, środki budżetu wojewódzkiego (np. IWZW)	
		ZW.4.5. Ograniczenie zużycia wody w obrębie terenów miejskich (ponowne wykorzystanie „wody szarej” i „deszczówki” do celów gospodarczych) oraz w przemyśle (np. recyrkulacja wody, zamykanie obiegu wody) 	2022-2030	gminy, przedsiębiorstwa	175 000	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne	
		ZW.4.6. Zwiększenie udziału powierzchni biologicznie czynnych poprzez ograniczenie lub rozszczelnienie powierzchni nieprzepuszczalnych w miastach 	2022-2030	gminy, miasta, powiaty	10 500 000	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne	
		ZW.4.7. Realizacja działań podejmowanych podczas okresu suszy mających wpływ na stan ilościowy wód 	2022-2030	PGW Wody Polskie, gminy, miasta, właściciele terenów	225 000	środki własne	
		ZW.4.8. Prowadzenie systemów monitoringu, prognozowania i ostrzegania przed zjawiskiem suszy 	2022-2030	IUNG-PIB, PIG PIB, PIG-IMGW	b.d.	środki własne	

Obszar: GOSPODARKA WODNOŚCIKOWA (GWS)							
Wskaźniki	wGWS/1 Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem [hm ³] wGWS/2 Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem [%] wGWS/3 Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [os.] wGWS/4 Długość sieci kanalizacyjnej [km] wGWS/5 Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków miejskich i wiejskich [os.] wGWS/6 Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.] wGWS/7 Osady ściekowe składowane razem [t]						
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]	Źródła finansowania	
GWS.I. Poprawa gospodarki wodno-ściekowej	GWS.1. Sprawny i funkcjonalny system wodociągowy	GWS.1.1. Budowa i modernizacja sieci wodociągowych	2022-2030	miasta, gminy, przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne	457 391 289	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne, środki budżetu wojewódzkiego (np. IWZW)	
		GWS.1.2. Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	2022-2030	miasta, gminy, przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne	186 881 000	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne, środki	

Obszar: GOSPODARKA WODNOŚCIEKOWA (GWS) 						
Wskaźniki	wGWS/1 Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem [hm ³] wGWS/2 Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem [%] wGWS/3 Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [os.] wGWS/4 Długość sieci kanalizacyjnej [km] wGWS/5 Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków miejskich i wiejskich [os.] wGWS/6 Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.] wGWS/7 Osady ściekowe składowane razem [t]					
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]	Źródła finansowania
						budżetu wojewódzkiego (np. IWZW)
		GWS.1.3. Edukacja ekologiczna dotycząca racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej w tym oszczędzania wody 	2022-2030	RZGW, gminy, powiaty, organizacje pozarządowe, inne podmioty	1 309 000	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne
	GWS.2. Minimalizacja presji na środowisko poprzez porządkowanie gospodarki ściekowej	GWS.2.1. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej mająca ekonomiczne i techniczne uzasadnienie	2022-2030	miasta, gminy, przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne	930 750 451	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne, środki budżetu wojewódzkiego (np. IWZW)
		GWS.2.2. Budowa kanalizacji deszczowej oraz zrównoważonych systemów odwodnienia opóźniających spływ wód deszczowych na terenach zurbanizowanych ⁸ 	2022-2030	miasta, gminy, przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne	113 720 000	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne
		GWS.2.3. Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych.	2022-2030	miasta, gminy, przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne	683 895 000	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne, środki budżetu wojewódzkiego (np. IWZW)
		GWS.2.4. Zagospodarowanie osadów ściekowych powstających w oczyszczalniach ścieków komunalnych	2022-2030	miasta, gminy, przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne	b.d.	środki własne
		GWS.2.5. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, dla których budowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadniona ekonomicznie lub technicznie	2022-2030	gminy, prywatni właściciele posesji	59 886 484,29	środki własne, WFOŚiGW
		GWS.2.6. Opracowanie sprawozdań z realizacji KPOŚK przez gminy będące w aglomeracji w rozumieniu Prawa Wodnego	2022-2030	gminy	b.d.	środki własne

Obszar: ZASOBY GEOLOGICZNE (ZG) 						
Wskaźniki	wZG/1 Liczba punktów niekoncesjonowanego wydobycia kopalin [szt]					
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]	Źródła finansowania
ZG.I. Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi	ZG.1. Kontrola i monitoring eksploatacji kopalin	ZG.1.1. Eliminowanie niekoncesjonowanej eksploatacji kopalin	2023-2030	gminy, powiaty, PIG-PIB, OUG	1 570 000	środki własne
		ZG.1.2. Kontrola koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż	2023-2030	gminy, powiaty	75 000 ⁹	środki własne JST, środki unijne, NFOŚiGW, WFOŚiGW

⁸ Działania związane z ograniczeniem spływu wód opadowych na terenach zurbanizowanych powinno być zintegrowane z wprowadzaniem elementów błękitno-zielonej infrastruktury (zadanie ZP.3.2 w obszarze: zasoby przyrodnicze).

⁹ Koszt dotyczy powiatu wołomińskiego

Obszar: GLEBY (GL) 						
Wskaźniki	wGL/1 Liczba beneficjentów przystępujących do realizacji pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych [os./rok] wGL/2 Powierzchnia gruntów zdegradowanych i zdewastowanych zrehabilitowana i zagospodarowana w ciągu roku (ogółem) [ha] wGL/3 Udział gruntów użytkowanych rolniczo (ogółem), w tym bardzo kwaśnych i kwaśnych [%] wGL/4 Zużycie nawozów wapniowych na 1 ha użytków rolnych (ogółem) [kg]					
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]	Źródła finansowania
GL.I. Ochroną gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu	GL.1. Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb	GL.1.1. Promocja pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych, rolnictwa ekologicznego, informacja nt. dobrych praktyk rolniczych oraz edukacja ekologiczna 	2023-2030	ARIMR, powiaty, gminy, organizacje pozarządowe	150 000	środki własne JST, krajowe, unijne, środki budżetu wojewódzkiego (np. MIAS, Mazowieckie dobre praktyki i tradycje kulinarne)
		GL.1.2. Ochrona gruntów rolnych i leśnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnianie ich przeznaczenia w dokumentach planistycznych	2023-2030	gminy, powiaty	b.d.	środki własne
		GL.1.3 Realizacja zadań wskazanych w pakietach rolno-środowiskowo-klimatycznych 	2022	beneficjenci dofinansowań w ramach pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych	b.d. ¹⁰	PROW 2014-2020
		GL.1.4. Monitoring gleb użytkowanych rolniczo	2023-2030	gminy, powiaty, IUNG, GIOŚ	b.d.	środki własne, krajowe, unijne
		GL.1.5. Zapobieganie zasklepieniu gleb 	2023-2030	gminy, powiaty	b.d.	środki własne, krajowe, unijne
	GL.2. Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych	GL.2.1. Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku przyrodniczym, mieszkaniowym lub przemysłowym	2023-2030	właściciele gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, powiaty, gminy, RDOŚ	b.d.	środki własne JST, środki unijne, NFOŚiGW, WFOŚiGW
	GL.3. Ochrona przed osuwiskami	GL.3.1. Kontynuacja opracowania map terenów osuwiskowych	2023-2030	PIG PIB	b.d. ¹⁰	NFOŚiGW
		GL.3.2. Monitoring terenów osuwiskowych	2023-2030	powiaty, PIG PIB	b.d.	środki własne JST, środki unijne, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		GL.3.3. Zabezpieczanie istniejących osuwisk z uwzględnieniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych	2023-2030	gminy, powiaty	50 000	środki własne JST, środki unijne, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		GL.3.4. Uwzględnianie osuwisk oraz obszarów narażonych na osuwiska w aktualizowanych dokumentach planistycznych	2023-2030	gminy, powiaty	b.d.	środki własne JST

Obszar: GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW (GO) 						
Wskaźniki	wGO/1 Zmieszane odpady komunalne z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca [kg/mieszkańca] wGO/2 Powierzchnia istniejących dzikich wysypisk odpadów [m ²] wGO/3 Masa zebranych odpadów komunalnych przeznaczonych do recyklingu [Mg] wGO/4 Liczba PSZOK [szt.]					
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]	Źródła finansowania
GO.I. Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powstawania odpadów	GO.1. Prawidłowe funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami	GO.1.4. Realizacja zadań określonych w "Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa mazowieckiego"	2022-2030	gminy, miasta, powiaty, nadleśnictwa	27 448 122	NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki własne, środki unijne
		GO.1.7. Likwidacja dzikich wysypisk odpadów i miejsc nielegalnego składowania odpadów	2022-2030	gminy, miasta, starostwa powiatowe, nadleśnictwa	4 879 100	środki własne
	GO.2. Wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym	GO.2.1. Działania edukacyjne oraz akcje informacyjno-promocyjne dot. prawidłowego postępowania z odpadami, odpowiedzialnego ich wytwarzania, zapobiegania powstawania odpadów, recyklingu i odzysku 	2022-2030	gminy, miasta, powiaty, nadleśnictwa	5 122 778	środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki unijne
		GO.2.2. Modernizacja oraz budowa instalacji do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów, w tym odpadów ulegających biodegradacji	2022-2030	zarządzający instalacjami	136 183 000	środki własne

¹⁰ Ze względu na realizację w ramach większego projektu, dokładne koszty nie są możliwe do podania

Obszar: GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW (GO) 						
Wskaźniki	wGO/1 Zmieszane odpady komunalne z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca [kg/mieszkańca] wGO/2 Powierzchnia istniejących dzikich wysypisk odpadów [m ²] wGO/3 Masa zebranych odpadów komunalnych przeznaczonych do recyklingu [Mg] wGO/4 Liczba PSZOK [szt.]					
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]	Źródła finansowania
		GO.2.3. Budowa oraz modernizacja instalacji do recyklingu odpadów	2022-2030	zarządzający instalacjami	66 720 000	środki własne
		GO.2.4. Budowa oraz modernizacja punktów selektywnej zbiórki odpadów, punktów napraw i punktów przyjmujących rzeczy używane	2022-2030	zarządzający instalacjami	48 027 692	środki własne, NFOŚiGW, środki budżetu wojewódzkiego (np. IWZW)
		GO.2.5. Budowa lub modernizacja instalacji do termicznego przekształcania odpadów komunalnych	2022-2030	zarządzający instalacjami	2 203 717 000	środki własne
		GO.2.6. Rekultywacja składowisk odpadów	2022-2030	gminy, miasta, starostwa powiatowe, zarządzający instalacjami	2 275 000	NFOŚiGW, środki własne
		GO.2.7. Działania na rzecz ograniczenia marnotrawienia żywności, w tym tworzenie i funkcjonowanie Banków Żywności	2022-2030	gminy, miasta, starostwa powiatowe, banki żywności	4 000 000	NFOŚiGW

Obszar: ZASOBY PRZYRODNICZE (ZP) 						
Wskaźniki	wZP/1 Ilość form ochrony (zarówno obszarowych jak i obiektowych) przyrody na terenie na terenie województwa mazowieckiego [szt.] wZP/2 Plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 lub plany ochrony rezerwatów przyrody obejmujące zakres planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 [szt.] wZP/3 Liczba opracowanych planów ochrony dla rezerwatów przyrody [szt.] wZP/4 Liczba wykonanych audytów krajobrazowych województwa [szt.] wZP/5 Powierzchnia gruntów Parku pozostających w zarządzie KPN [%] wZP/6 Udział terenów zieleni w powierzchni województwa ogółem [%] wZP/7 Udział sosny w drzewostanach [%] wZP/8 Udział lasów prywatnych objętych dokumentacją urzędową [%] wZP/9 Pożary w lasach ogółem [szt.] wZP/10 Lesistość [%] wZP/11 Udział w drzewostanie drzew w wieku 121 i starszych [%]					
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]	Źródła finansowania
ZP.1. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej	ZP.1. Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazem	ZP.1.1 Inwentaryzacja cennych zasobów przyrodniczych i dążenie do objęcia ich ochroną prawną	2023-2030	gminy, RDOŚ w Warszawie, organizacje pozarządowe, PGL LP	213 000	środki własne, środki unijne, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		ZP.1.2. Kontynuacja prac nad zatwierdzaniem planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 i uzupełnienie wiedzy o przedmiotach ochrony w obszarach Natura 2000 wynikające z tych planów	2023-2030	RDOŚ Warszawa	b.d.	środki unijne, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		ZP.1.3. Kontynuacja prac nad opracowaniem i zatwierdzeniem planów ochrony dla rezerwatów przyrody	2023-2030	RDOŚ Warszawa	b.d.	środki unijne, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		ZP.1.7. Monitoring obszarów chronionych	2023-2030	KPN, RDOŚ, gminy, PGL LP	250 000	środki unijne, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		ZP.1.8. Zmiana struktury własności gruntów Kampinoskiego Parku Narodowego (wykupy gruntów prywatnych)	2023-2030	KPN	b.d.	środki własne NFOŚiGW, WFOŚiGW Środki unijne,
		ZP.1.9. Uzupełnienie oznakowania form ochrony przyrody tablicami informującymi o ich nazwach	2023-2030	KPN, RDOŚ, gminy, PGL LP	41 000	środki własne, WFOŚiGW
		Z.P.1.10 Opracowanie baz danych informacji o zasobach przyrodniczych	2023-2030	RDOŚ, gminy, PGL LP, organizacje pozarządowe	30 000	środki własne, WFOŚiGW
	ZP.2. Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków	ZP.2.1. Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną	2023-2030	RDOŚ, KPN, gminy, PGL LP, organizacje pozarządowe	9 827 492	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne
		ZP.2.2. Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków inwazyjnych	2023-2030	RDOŚ, KPN, gminy, PGL LP, organizacje pozarządowe	310 000	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne

Obszar: ZASOBY PRZYRODNICZE (ZP)											
Wskaźniki	wZP/1 Ilość form ochrony (zarówno obszarowych jak i obiektowych) przyrody na terenie na terenie województwa mazowieckiego [szt.] wZP/2 Plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 lub plany ochrony rezerwatów przyrody obejmujące zakres planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 [szt.] wZP/3 Liczba opracowanych planów ochrony dla rezerwatów przyrody [szt.]	wZP/4 Liczba wykonanych audytów krajobrazowych województwa [szt.] wZP/5 Powierzchnia gruntów Parku pozostających w zarządzie KPN [%] wZP/6 Udział terenów zieleni w powierzchni województwa ogółem [%] wZP/7 Udział sosny w drzewostanach [%]	wZP/8 Udział lasów prywatnych objętych dokumentacją urzędową [%] wZP/9 Pożary w lasach ogółem [szt.] wZP/10 Lesistość [%] wZP/11 Udział w drzewostanie drzew w wieku 121 i starszych [%]	Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]	Źródła finansowania	
						ZP.2.3. Zachowanie siedlisk i gatunków na terenach podmokłych, w dolinach rzecznych i na terenach zmeliorowanych w stanie niepogorszonym	2023-2030	RDOŚ, KPN, gminy, PGL LP, organizacje pozarządowe	1 461 060 000	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne, projekt LIFE	
						ZP.2.4 Zachowanie siedlisk i gatunków obszarów kserotermicznych w stanie niepogorszonym	2023-2030	RDOŚ, KPN, gminy, PGL LP, organizacje pozarządowe	b.d	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne	
						ZP.2.5 Zachowanie i tworzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych	2023-2030	gminy, PGL LP	Siły własne	środki własne	
						ZP.2.6. Zrównoważony rozwój turystyki na obszarach cennych przyrodniczo	2023-2030	RDOŚ, KPN, gminy, PGL LP, organizacje pozarządowe	300 000	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne, środki budżetu województwa (np. MIAS)	
						ZP.2.7 Zapewnienie ciągłości istniejących korytarzy migracyjnych i kształtowanie nowych zwłaszcza a terenach silnie przekształconych antropogenicznie	2023-2030	RDOŚ, gminy, powiaty PGL LP, organizacje pozarządowe, GDDKiA, ZDP, PGW Wody Polskie	150 000	środki własne, środki budżetu państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne	
						ZP.2.8 Dążenie do pozostawiania martwego drewna, szczególnie na terenach lasów, parków zadrzewień, z uwzględnieniem bezpieczeństwa mienia i życia ludzi	2023-2030	gminy, powiaty, PGL LP	Siły własne	środki własne	
						ZP.2.9 Tworzenie ekostref na terenie miasta, które stanowią będą enklawy dla fauny i flory np. łąki kwietne, ograniczanie koszenia, pozostawianie niewygrabionych liści, nasadzenia roślin miododajnych	2023-2030	RDOŚ, gminy, powiaty, PGL LP, organizacje pozarządowe, GDDKiA, ZDP	Siły własne	środki własne, środki budżetu województwa (np. Mazowsze dla klimatu)	
	ZP.3. Ochrona i rozwój zieleni na terenach zurbanizowanych					ZP.3.1. Tworzenie i odpowiednia pielęgnacja terenów zieleni ze szczególnym uwzględnieniem pomników przyrody i zieleni w obiektach zabytkowych	2023-2030	gminy, powiaty, PGL LP, organizacje pozarządowe, GDDKiA, ZDP	256 349 788	środki własne, budżet województwa np. (Mazowsze dla klimatu, IWZW, MIAS) środki krajowe WFOŚiGW, NFOŚiGW, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, środki unijne	
						ZP.3.2 Wprowadzanie elementów zielonej infrastruktury szczególnie na terenach silnie zurbanizowanych	2023-2030	gminy, powiaty PGL LP, organizacje pozarządowe, GDDKiA, ZDP	50 495 000	środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne, MF EOG Fundusz Norweski, środki budżetu województwa (np. Mazowsze dla klimatu)	
							ZP.3.3 Tworzenie pasów zieleni (drzew lub krzewów) ochronnej wzdłuż dróg których zadaniem będzie wyłumienie hałasu, oczyszczanie powietrza, ograniczenie podmuchów wiatru i nawiewania śniegu w okresach zimowych	2023-2030	GDDKiA ,gminy, powiaty	b.d	środki własne WFOŚiGW, NFOŚiGW środki unijne
							ZP.3.4 Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania zieleni szczególnie na terenach gdzie obserwowana jest silna presja zabudowy	2023-2030	miasta, gminy, powiaty	Siły własne	środki własne
							ZP.3.5 Ograniczenie wycinki drzew na terenie województwa do absolutnego minimum ze szczególnym uwzględnieniem zieleni przydrożnej	2023-2030	gminy, powiaty, PGL LP, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, ZDP	Siły własne	środki własne

Obszar: ZASOBY PRZYRODNICZE (ZP) 						
Wskaźniki	wZP/1 Ilość form ochrony (zarówno obszarowych jak i obiektowych) przyrody na terenie na terenie województwa mazowieckiego [szt.] wZP/2 Plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 lub plany ochrony rezerwatów przyrody obejmujące zakres planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 [szt.] wZP/3 Liczba opracowanych planów ochrony dla rezerwatów przyrody [szt.]		wZP/4 Liczba wykonanych audytów krajobrazowych województwa [szt.] wZP/5 Powierzchnia gruntów Parku pozostających w zarządzie KPN [%] wZP/6 Udział terenów zieleni w powierzchni województwa ogółem [%] wZP/7 Udział sosny w drzewostanach [%]		wZP/8 Udział lasów prywatnych objętych dokumentacją urzędową [%] wZP/9 Pożary w lasach ogółem [szt.] wZP/10 Lesistość [%] wZP/11 Udział w drzewostanie drzew w wieku 121 i starszych [%]	
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]	Źródła finansowania
ZP.II. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej		ZP 3.6 Opracowanie wytycznych prawidłowej pielęgnacji drzew dla poszczególnych gmin	2023-2030	miasta, gminy, powiaty	b.d.	środki własne, budżet województwa, środki krajowe WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki unijne
		ZP 3.8 Wyznaczanie, zachowanie i kształtowanie terenów biologicznie czynnych – tzw. zielonych pierścieni wokół ośrodków miejskich i metropolitalnych 	2023-2030	miasta, gminy, powiaty	Siły własne	środki własne
		ZP 3.9 Wsparcie rozwoju ogródków działkowych na terenie województwa	2023-2030	ROD, gminy	24 000 0000	budżet gmin, budżet ROD
	ZP.4. Działania z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych, walorach krajobrazowych województwa oraz ich znaczeniu dla człowieka, zwłaszcza w kontekście zmian klimatycznych.	ZP. 4.1 Wspieranie i rozwój badań z zakresu ochrony przyrody oraz ekologii krajobrazu	2023-2030	RDOŚ, KPN, uczelnie wyższe i instytucje badawcze, organizacje pozarządowe	b.d.	środki własne, NFOŚiGW, PGL LP - Fundusz Leśny, Granty na działalność naukową
		ZP. 4.2 Wsparcie zaplecza dydaktycznego oraz infrastruktury służącej edukacji ekologicznej oraz ochronie walorów przyrodniczych 	2023-2030	RDOŚ, KPN, gminy, powiaty, organizacje pozarządowe	20 061 536	środki własne, budżet państwa, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki unijne, środki budżetu województwa (np. MIAS)
		ZP.4.3. Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody 	2023-2030	RDOŚ, KPN, gminy, powiaty, organizacje pozarządowe	956 126	budżet własny, budżet organizacji pozarządowych, budżet województwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW
		ZP. 4.4 Edukacja mieszkańców województwa na temat roli błękitno zielonej infrastruktury w kwestii łagodzenia skutków zmian klimatycznych. Zachęcanie mieszkańców do partycypacji w zwiększaniu roli błękitno zielonej infrastruktury w adaptacji do zmian klimatu miast i gmin na terenie województwa. 	2023-2030	RDOŚ, gminy, powiaty, organizacje pozarządowe	b.d.	budżet własny, budżet organizacji pozarządowych, NFOŚiGW, WFOŚiGW
	ZP.5. Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych	ZP.5.1. Uwzględnianie w planach urządzenia lasu przebudowy drzewostanów monokulturowych lub niezgodnych z siedliskiem	2023-2030	gminy, powiaty, PGL LP,	8 335 000	środki własne,
		ZP.5.2. Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów prywatnych	2023-2030	powiaty	2 301 244	środki własne, środki krajowe, NFOŚiGW i WFOŚiGW, Fundusz Leśny, środki unijne
		ZP.5.3. Inwestycje związane z ochroną przeciwpożarową lasu, m.in. rozwój systemów monitorowania zagrożenia pożarowego oraz infrastruktury przeciwpożarowej	2023-2030	PGL LP, gminy, powiaty	3 840 000	środki własne budżet państwa NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki unijne
ZP. 5.4. Monitoring zagrożeń antropogenicznych i biotycznych lasu i zapobieganie ich skutkom (monitoring stanu zdrowotnego lasu, gradacje owadów, nielegalne wysypiska odpadów, nielegalna wycinka)		2023-2030	PGL LP, GIOŚ, IBL, gminy, powiaty	366 032	środki własne	
ZP.5.5. Utrzymanie leśnych kompleksów promocyjnych wdrażających proekologiczne zasady gospodarowania w lasach		2023-2030	PGL LP	b.d.	środki własne	
ZP.5.6. Zwiększanie udziału starych drzew w drzewostanach wszystkich klas wieku 		2023-2030	PGL LP	Siły własne	środki własne	
ZP. 5.7 Ochrona gatunków i siedlisk przyrodniczych na obszarach zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe		2023-2030	PGL LP	b.d.	środki własne NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki unijne	
ZP.6. Wsparcie działań edukacyjnych oraz infrastruktury turystycznej w lasach	ZP.6.1. Utrzymanie oraz rozwój infrastruktury edukacyjnej i turystycznej na terenach leśnych	2023-2030	PGL LP	1 444 083	środki własne	

Obszar: ZASOBY PRZYRODNICZE (ZP) 										
Wskaźniki	wZP/1 Ilość form ochrony (zarówno obszarowych jak i obiektowych) przyrody na terenie na terenie województwa mazowieckiego [szt.] wZP/2 Plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 lub plany ochrony rezerwatów przyrody obejmujące zakres planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 [szt.] wZP/3 Liczba opracowanych planów ochrony dla rezerwatów przyrody [szt.]	wZP/4 Liczba wykonanych audytów krajobrazowych województwa [szt.] wZP/5 Powierzchnia gruntów Parku pozostających w zarządzie KPN [%] wZP/6 Udział terenów zieleni w powierzchni województwa ogółem [%] wZP/7 Udział sosny w drzewostanach [%]	wZP/8 Udział lasów prywatnych objętych dokumentacją urzędową [%] wZP/9 Pożary w lasach ogółem [szt.] wZP/10 Lesistość [%] wZP/11 Udział w drzewostanie drzew w wieku 121 i starszych [%]	Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]	Źródła finansowania
		ZP.6.2. Działania edukacyjne na temat znaczenia i roli lasów 	2023-2030	PGL LP	b.d.	środki własne NFOŚiGW, WFOŚiGW				
ZP.III. Zwiększenie lesistości	ZP.7. Zwiększenie lesistości	ZP.7.1. Zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych i potrzeb różnorodności biologicznej 	2023-2030	PGL LP, właściciele gruntów, gminy powiaty	165 000	środki własne, środki krajowe NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki unijne				
		ZP.7.2. Zmiana klasyfikacji gruntów zalesionych oraz gruntów na których występuje sukcesja naturalna	2023-2030	powiaty, właściciele gruntów	Siły własne	środki własne				
		ZP.7.3. Promowanie zalesień jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo 	2023-2030	gminy, powiaty, MODR	75 000	środki własne, środki krajowe NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki unijne, środki budżetu województwa (np. MIAS)				
		ZP.7.4. Wykupy gruntów pod ich zalesianie	2023-2030	PGL LP	1 000 000	środki własne				

Obszar: ZAGROŻENIE POWAŻNYMI AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI (PAP) 								
Wskaźniki	wPAP/1 Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii [szt.]	Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]	Źródła finansowania
PAP.I. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków	PAP.1. Zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	PAP.1.1. Przeciwdziałanie wystąpieniu poważnych awarii (kontrola podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii itp.) oraz uwzględnianie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz tzw. decyzjach środowiskowych	2023-2030	miasta, gminy, KW PSP, WIOŚ, przedsiębiorstwa	150 000 ¹¹	środki własne JST, PSP, policji, WIOŚ, przedsiębiorstw, środki unijne, NFOŚiGW, WFOŚiGW		
		PAP.1.2. Zapobieganie lub usuwanie skutków poważnych awarii przemysłowych	2023-2030	RDOŚ	100 000	środki własne		
		PAP.1.3. Prowadzenie i aktualizacja rejestru poważnych awarii oraz bazy danych, w zakresie zakładów mogących powodować poważną awarię	2023-2030	WIOŚ	b.d.	środki własne		
		PAP.1.4. Poprawa technicznego wyposażenia służb WIOŚ, KW PSP, KPP	2023-2030	WIOŚ, PWIS, KW PSP, MUW, gminy	6 165 000 ¹¹	środki własne JST, WFOŚiGW, NFOŚiGW, MSWiA, KW PSP, środki unijne, środki budżetu województwa (np. Mazowieckie strażnice OSP)		
		PAP.1.5. Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego poprzez wsparcie finansowe gmin/miast pozwalające na wyposażenie jednostek OSP w samochody i specjalistyczny sprzęt	2023-2030	gminy	1. 11 000 000 ¹² 2. 4 000 000 ¹³ 3. 5 322 380 ¹¹	środki własne JST, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki krajowe, unijne, środki budżetu województwa (np. Mazowieckie strażnice OSP), środki instytucji ubezpieczeniowych ¹⁴		
		PAP.1.6. Zintensyfikowanie monitoringu i kontroli zakładów ZDR, ZZR i pozostałych pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa i prewencji	2023-2030	WIOŚ, KW PSP	b.d.	środki własne		

¹¹ Koszt poniesiony przez JST, określony na podstawie danych z przeprowadzonej ankietyzacji

¹² Program OSP 2022

¹³ Program Mazowieckie strażnice OSP-2022

¹⁴ Środki przekazywane Komendantowi Głównemu PSP przez instytucje ubezpieczeniowe, uzyskane z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia od ognia, o których mowa w art. 38 i art. 39 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 869 z późn. zm.)

Obszar: ZAGROŻENIE POWAŻNYMI AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI (PAP) 						
Wskaźniki	wPAP/1 Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii [szt.]					
Cele główne	Kierunki interwencji	Zadania	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Koszt realizacji [PLN]	Źródła finansowania
		PAP.1.7. Poprawa nadzoru nad logistyką transportową, w tym wyprowadzenie transportu substancji niebezpiecznych poza obszary zamieszkałe	2023-2030	policja, zarządzający drogami, ITD	50 000	środki własne ITD, środki zarządców dróg
		PAP.1.8. Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii 	2023-2030	powiaty, gminy, policja, KW PSP, organizacje pozarządowe	145 500 ¹¹	środki własne JST, policji, PSP, organizacji pozarządowych, środki unijne, NFOŚiGW, WFOŚiGW